

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Čajíc Sanina

Název práce: Imigrace uprchlíků původem z bývalé Jugoslávie do Prahy a jejich integrace do společnosti. Praha, 2020. 83 s.

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): PhDr. Ondřej Žíla, Ph.D.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Sanina Čajíc si za cíl práce vytkla analýzu způsobu života imigrantů původem z bývalé Jugoslávie usazených v Praze, jejich transnacionální vazby jak vůči zemím původu, tak i vůči České republice. Čajíc ve svém bakalářském projektu hledá odpovědi na otázky, nakolik se jugoslávští imigranti dokázali integrovat do české společnosti, zdali zvažují otázku svého návratu do vlasti, či zdali se v případě České republiky jednalo o cílovou zemi, nebo zamýšleli pokračovat směrem do západní Evropy

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Bakalářský projekt, který se rozsahem 83 stran vyrovná magisterské práci, je strukturován do tří kapitol. Kromě teoreticko-metodologického nastínění práce se Čajíc v kontextuální části věnuje historickému výkladu rozpadu Jugoslávie a následným válečným konfliktům, jež vyvolaly největší vlnu nucené migrace na evropském kontinentu od skončení druhé světové války. V druhé, analytické, části Čajíc představuje výsledky svého terénního výzkumu. Na základě uskutečněných rozhovorů rozděluje autorka tuto stěžejní část práce do čtyř sekcí, ve kterých mapuje život imigrantů před příchodem do České republiky, integraci do hostitelské společnosti, transnacionální praktiky a sebereflexi migrantů ohledně jejich identity. Bakalářský projekt sleduje osudy patnácti migrantů – respondentů, jejichž středobodem v Praze je jugoslávské kulturní sdružení Lastavica.

Jednoznačnou předností práce je skutečnost, že nejde o kompilační text sestavený ze sekundárních zdrojů. Čajíc uskutečnila vlastní a vcelku zevrubné rozhovory, ve kterých shromáždila solidní množství empirických dat.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Přestože kolegyně Čajíc uvádí, že v České republice žije čtyři roky, její stylistické zpracování je na nadprůměrné úrovni. Text vykazuje minimální množství gramatických chyb a jiných formálních nedostatků. Použitá literatura a primární zdroje jsou řádně citovány.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Kromě vlastního terénního šetření a formálního způsobu zpracování na bakalářském projektu oceňuji autorčinu erudici, rozsáhlou bibliografii, obeznámenost s migračními teoriemi i jejich diskusi a znalost historického kontextu. K textu mám několik spíše marginálních kritických připomínek.

- 1) Ne zcela souhlasím s autorčiným konstatováním, že „otázka válečných uprchlíků bývalé Jugoslávie v ČR, respektive v Praze, není prakticky vůbec zpracována v českém akademickém prostředí. Čajić má pravdu, že tato problematika zůstává v české akademické obci upozaděna. Přesto však existují práce, ze kterých mohla vycházet. Namátkou uveďme např. Fňukal, Šrubař 2008, Otčenášek 2000, 2002, Tesař, 2001. Studentka též mohla reflektovat několik diplomových prací, které byly obhájeny na českých univerzitách (např. Bešić 2010, Hadžikadunić 1997, Šerfová 2006, Šrahůlková 2006), a které mohly poskytnout další literaturu a zdroje.
- 2) Text práce má místy poněkud repetitivní charakter. Obzvláště ve třetí, stěžejní kapitole postupuje Čajić spíše deskriptivně se snahou do textu vtěsnat veškeré poznatky nabyté během rozhovorů namísto toho, aby se pokusila o jejich syntetizaci. Bakalářskou práci zatěžuje její značný rozsah. Text je deskriptivní bez hlubší analýzy shromážděných empirických dat.
- 3) Polemizoval bych s autorčiným tvrzením, že „na území ČR našlo svůj domov cca 6 tisíc osob, které zde zůstaly dodnes“ (s. 3). Čajić zde nedostatečně reflektuje skutečnost, že většina migrantů, kteří dorazili do České republiky v 90. letech, zde setrvala pouze omezenou dobu a následně pak opustila Česko. Mnozí z příslušníků „jugoslávské diaspory“ v ČR se zde ocitli až po roce 2001 po skončení jugoslávských válek.
- 4) Nejsem příliš přesvědčen o autorčině hodnocení absence nacionalistických řevnivostí a naopak multietnickém, multikulturním a družení mezi ex-jugoslávskými národy v sdružení Lastavica. Čajić konstatuje, že „neexistenci nacionalistických výbuchů mezi národnostmi bývalé Jugoslávie v Praze lze vysvětlit úrovní vzdělanosti lidí, kteří se zde rozhodli trvale usadit“. „Jugoslávský scénář je možný všude, jenomže zde žijí lidi rozumnější a kulturně.“ (s. 53). Domnívám se, že soudržnost napříč národnostmi v případě ex-jugoslávských imigrantů je způsobena jejich omezeným počtem ve srovnání s imigračními komunitami např. v Německu, Rakousku, Francii, Velké Británii, či Skandinávii. V těchto zemích nedochází k fenoménu družení se napříč národnostmi v takové intenzitě jako v ČR.
- 5) Má nejkritičtější výhrada spočívá v absenci teoretického rámce, ke kterému by vztáhla svůj výzkum, a na získaných datech demonstrovala jeho přínos. Domnívám se, že na základě shromážděných poznatků má kolegyně Čajić příležitost, pokud se rozhodne pokračovat s daným tématem v magisterské práci, navázat a detailněji i analytičtěji zkoumat jednu z ústředních imigračních komunit v ČR v širší komparaci.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Jak autorka hodnotí migrační politiku ČR v průběhu 90.let? Nakolik se proměnila s přihlédnutím k vývoji v posledních letech?

Nakolik se proměnily počty a struktura osob, které přicházely do České republiky ze zemí bývalé Jugoslávie v 90. letech 20. století ve srovnání s prvními dvěma dekádami 21. století?

Autorka by měla objasnit pojem tzv. lifestylové migrace.

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (A-F):

Bakalářskou práci Saniny Čajić doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit jako výbornou– A.

Datum:
18. 8. 2020

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo přiložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.